

POČASNAJ BÓH

ČAS OPIS EVANGELSKICH SERBOW

2. číslo · ISSN 0032-4132

Budyšin, februar 1982

Lětnik 32

Hrono za měsac februar:

Jězus Chrystus praji:

Ja sym swětło swěta.

Štóž za mnu dze, njebudže chodźić
w čemnosći,
ale změje swětłosć žiwjenja.

(Jana 8.12)

W tutym hronje so Jězus sam ze swětłom přiruna. Wón potajkim nochce někajka swěca być, kotraž je jedna z wjele druhich, ale to jedne swětlo; swětlo swěta. To mjez druhim rěka, zo w Jězusowym swětłe wjele wěcow jasnišo widźimy hač bjez njeho. Ale što můžeme přez Jězusa spóznać?

Přez Jězusa spóznamy najprjedy jónu nas samych. My spóznamy naše wašnje. My spóznamy, zo njejsmy po božej woli žiwi, ale zo smy hrěšnicy. Při tym pytjemy, zo hrěch njeje jenož jednolity skutk, na přikład lža před sobudźelačermi abo někajke druge přeńdženje, ale zo je naše čłowske wašnje docyła hrěšne wašnje. Spóznamy naše hrěchi wutroby a myslow, wo kotrychž nichtón ničo njewě a kiž sami spóznali njejsmy. Abo prajimy to z wobrazom: My spóznamy, zo njejsmy swětłosć abo swěca, ale zo smy poprawom čemnosć. We swětłe Jězusa Chrystusa je widźeć, zo to, štož mějachmy za swětłosć, poprawom jenož swěčka je.

Přez Jězusa pak spóznamy tež Boha. Spóznamy božu hnadu, lubosć a smilnosć. kiž so w Jězusu Chrystusu pokaza. Přez swojeho syna je Bóh nam zjewił, zo nas dale lubuje, byrnjež smy so wot njeho zdalowali a so tež dale zdalujemy. Boža hnada so we tym pokaza, zo je swojeho jeničkeho Syna do swěta posłał, zo by nam božu lubosć a smilnosć připowědał. A njeje Boži Syn přez woposwojeho žiwjenja na křižu pokazał, zo chce Bóh nas wumóžić wot našeho hrěšneho wašnja? Z tym pak pytjemy, zo Boh njeje jenož Bóh zakonja a žadanja, ale zo je wón k nam kaž prawy nan k swojim dźěcom. Štó by to bjez Chrystusa spóznał: Bóh je lubosć a nic Bóh wječenja? We swětłe Jězusa Chrystusa je jenička možnosć, Boha prawje spóznać.

Jězus pak njepřaji: ja sym swětlo; ale: ja sym swětlo swěta. Potajkim: Wón je swětlo za nas; za tebe a za mnje. Přez tute swětlo mamy nadźiju, zo wuńdžemy z čemnosće hrěcha do swětłosće wěčneje krasnosće. Na to my myslimy, za to so jemu džakujemy. Ale wón je swětlo SWĚTA, a to rěka: wšitkich čłowjekow, tež tych, kiž wo tym njewědža abo nochcedža wědžeć. Wón je swětlo tych, kotřiž su z nami žiwi a z kotrymiž zhromadnje dźělamy abo tež swjećimy. Wědža woni wo tutym swětłe, abo mamy jich hišće na to skedźbnić?

Naše hrono tež wo tym rěči, kak do

tutoho swětla přińdžemy. „Štóž za mnu dze, njebudže chodźić w čemnosći“, praji Chrystus. Što pak to rěka: za nim hić?

To najprjedy rěka: so po jeho přikładze měć; tak žiwy być, kaž so to nam w scénjach wo Jězusu pokaza. Kaž je Jězus so tež za bédnych a chorych, za hubjenych a chudych starał, tak tež my njemůžemy nimo tutej hiće a so jich zdalować. Kaž je Jězus druhim pomhał, tak mamy tež my na druhého myslić a nic jenož na nas samych. Kaž je Jězus so za božej wolu prašał a ju dopjelnił, mamy so tež za božej wolu prašeć a so po njej měć. Wjele podobneho by so hišće prajić móhlo, ale njech tute přispomnjenja k tomu dosahnu, přetož za Jězusem hić hišće wjac woznamjenja.

Za Jězusem hić rěka, so jemu dowěrić. Dowěra je wěra, zo je puć, na kotrymž wón nas wjedže, prawy puć, tež potom, hdyž je čežki puć. Je to dowěra, kiž so njewobmjezuje na naše zemské žiwjenje, ale Chrystusej dowěri, zo ma za nas přichod přihotowany. „Jelizo jenož w tutym žiwjenju na Chrystusa nadźiju stajamy, smy najhubjeńši mjez wšitkimi ludźimi.“ (1. Kor. 15,19).

Nadźija, kiž dale saha hač tute žiwjenje, so tež w našim hronje jewi. „Změje swětłosć žiwjenja“, to rěka zo smy hižo tu w swětłe Jězusa Chrystusa žiwi a zo tute swětlo do našeho žiwjenja, a jeli by hišće tak poľne starosćow a nuzy było, swěći. Ale to počahuje so wězo tež na žiwjenje w božej krasnosći, kiž je tym přihotowana, kotřiž za Chrystusom chodža, abo hinak prajene: njechodža w čemnosći, ale so tomu dowěrija, kiž wo sebi praji: „Ja sym swětlo swěta.“

Albert

Serbski cyrkwinski dzeń
přepróšuje

1. Na Kublanski dzeń: Wón budže pónđzelu, 22. februara 1982, 9.30 hodž. je započatk a kónč 16.00 hodž. Wón budže, kaž přeco, w Budyšinje, na Hornčerskej 23. Tema rěka lětsa „Spěwaj a dźělaj!“ Po božej službje w 9.30 hodž. je přeni přednošk na temu: „Pobožny dźelačér“ (f. Albert). Potom je druhni přednošk na temu: „Naš čas móže lěpje dźelać hač spěwać“ (knjeni Hempelowa). Njeje móžno, před wosadnym domom parkować, ale za domom na dróze „Stadtwall“ před chorownju. Durčka wotzady do domu su wotewrjene!

2. Na lětuši wulki zjězd – Serbski ewangelski cyrkwinski dzeń! Wón budže 26./27. junija we Łazu pod temu „Wěra, wěrywuznaće, serbski lud“. Starajće so prošu dočasne wo busy, awta atd.

Lubi ewangelscy Serbja a jich přećeljo! Přińdžće prošu na tutej wažnej zrjadowani! Wosebje naš cyrkwinski dzeń w lěcu a na kóncu tyždjenja přijomnje ležany je za Was wšěch dobra možnosć, so ze sotrami a bratrami zetkać.

Čłowjek njetrjeba jenož materielne wuměnjenja k žiwjenju, ale wosebje tež kontakt k sobučłowjekam, a tón skića tajke zarjadowanja!

Wutrobnje přepróšuje

Serbski cyrkwinski dzeń
(podp.) G. Lazar
Serbska superintendentura
(podp.) S. Albert

K šěsćdesatim Arnošta Grofy

Štó jeho z čitarjow PB njeby znał, jubilara, kotryž woswjeći 60. narodniny, knjeza Arnošta Grofu! Z jeho pjera smy čitali w PB hižo wjacore nastawki. Wosebje znaty pak budže wšitkim, kotřiž so wobdželeja na serbskich cyrkwinskih dnjach. Tu nawjeduje wón zabawu a spěwanje w připóldnišej přestawce, tutu rjanu hodžinu serbskeje zhromadnosće a bjesady. Wo wjesolow serbsku towaršiwosć stara so knjez Grofa tež kóždolětnje w decembru na zhromadnych serbskich kemšach Njeswačanskeje a Rakečanskeje wosady. Tež tu ludžo po kemšach rady pod jeho nawodom serbske spěwy spěwaja abo na stawiznu poslušaja, kotruž přečita. Něchtózkuli je jeho snadž tež hižo na Božich službach (serbskich abo němskich) jako lajka-předarja dožiwił. Wosebje w dowolowym času zastupuje hdys a hdys fararjow a přewjedže „čitanske kemše“.

Ale jeho dźělawosć njewobmjezuje so jenož na tute wočiwidne aktiwity. Knjez Grofa je městopředsyda wuběrka Serbskeho wosadneho zwjazka a z tym jedyn z nawjedowarjow cyloho ewangeliskeho serbskeho žiwjenja. Dothe lěta hi-

zo je wón člen cyrkwinského předstějčerstwa Njeswačanskeje wosady. A to woznamjenja nimo posedženow tež tójšto praktiskeho džěła. Stara so na přikład wo to, zo by so kóždy lěto trawa na kěrchowje poskyła. W swojej wjesce zběra pjenjezy za nutřkowe misionstwo, w jeho domje wotměwaja so adwentske nutrnosće a nabožne hodžiny za džěli.

Knjez Grofa njeskutkuje jenož we wobłuku cyrkwyje za serbski narod. Lěta dołho je hižo předsyda Chasowskeje Domowinskeje skupiny. Wón je člen Župneho předsydstwa Domowinskeje župy „J. A. Smoler“ a spěwar Radworskeho chóra „Meja“.

Kak móže čłowjek nimo čězkeho ratarskeho džěła w hródzi hišće telko zdokonjeć? Drje jenož z krutej wolu a ze zahoritósću za wěc, kotrež so wěnuje.

Přejemy jubilaraj hišće wjele lěta strowoty, wjesela a mocy za spomožne džělo „Bohu k česći a Serbam k wužitku“. A našim serbskim wosadam přejemy wjace tajkich mužů kaž knjeza Arnošta Grofu z Chasowa.

K wobrazomaj z Njeswačanskeje wosady

Hižo w januarskim čisle běše wobraz, kotryž je knjez Arnošt Grofa z Chasowa w swojej wosadze fotografował. Nětko mamy tu druhu wobraz „z jeho aparata“. Myslu sej, zo je to dobre hodnocenje k jeho narodninam, zo nimamy wobraz, kotryž jeho sameho předstaja, ale zo je wón sam so po swojej wosadze rozhladował a tafla fotografujo nam wšěm rjany dar dari!

Hdyž budže wón, da-li Bóh, 65 abo hišće starši, potom budže zawěsće tež wobraz wo nim w našim časopisu! Džakujemy so jemu cyle wutrobnje, zo je na nas wšitkich myslil, jako tutej wobrazaj našemu časopisej připósła! Snadž namakaja so druzi, kiž w swojej wosadze za podobnymi wěcami pytaja. Móžeće to tež redaktorej zdžělić. Chcu tak a tak jónu ze žonu, kotraž je wustojna fotografka a je hižo mnoho wobrazow za naš časopis fotografowała, so na „fotografisku turneju po ewangelskich Serbach“ podać.

Knjez Grofa pisa k wobrazomaj: „... Měnju pak, zo swědčitej wobrazaj wo krutej wěrje a nabožnej myslu našich prjedownikow.“

Tafla z dołhim hrónčkom (w januarskim čisle) wisa w Bräuerrec-Zimmermannec statoku we Wětrowje.

Druhe, krótke hrónčko je do murje brožnje w Hermanec statoku we Wobhowje zapušćene. Stej potajkim wobaj w Njeswačanskej wosadze.

Snano něchtó wě, hdže dalše tajke napisma namakamy.“ C. Pjeh

Kaž nam kn. farar Feustel z Minakała zdžěli, bu dnja 18. decembra 1981 swěrny serbski kantor Pawoł Króna z tučasnosće do wěčnosće wotwołany. Hačkuli hižo dlěši čas na wotpočinku, je hač do kónca žiwjenja po potrebeje swojej wosadze z hraćom pišćelow wupomhał. Za jedne z přichodnych čislow wočakuje redakcija PB nastawk wo njeboćičkim.

25 lět cyrkej swj. Michała w Grodku

Njedzelu, 8. nowembra 1981, woswjeći wosada w Grodku ze wsu, kotraž je do wosady zafarowana (Trattendorf), z wosadnym popołdnjom 25lětny jubilej małeje cyrkwy swjateho Michała. Wona dósta swoje mjeno dnja 11. 11. 1956 po nowonatwarje w lětomaj 1955 a 1956 při poswjećenju přez generalneho superintendenta dr. Jacoba z Choćeбуza.

W lěće 1931 bě kapała z čěložwučownarnje přez přetwarjenje nastala. W lěće 1945 so wona přez wójnu zdžěla zniči a potom zwottorha.

8. nowembra postrowi wosadny farar Werdin mnohich hosći, wosebje generalneho superintendenta Brascha z Podstupima, kotryž bě přeni farar tuteje cyrkwyje (1954–1964) a bě ju w mjenowanych lětach znowa natwaril.

Generalny superintendent předowaše na samsny tekst kaž tehdom w lěće 1956: Zjewjenje 12, 10–12.

Postrowne słowa rěčachu superintendent Lebe z Grodka a farar Schoetz ze Ströbitz, kotryž bě 1964–1976 farar při wosadze swj. Michała. Wosada bě so we wulkej ličbje zhromadžiła a wjeseleše so, zo twari so nětko farski dom.

G. Wolf

List českeho přěčela

Wšitcy smy hižo, tež lětsa zaso, čitali w našim „Pomhaj Bóh“ nastawki z pjera našeho přěčela, fararja Miroslava Hlouška ze Železneho Brodu. W decemberskim čisle 1980 mějachmy wobraz jeho wosadneho domu.

Wón přichadza tež husto do Serbow abo wopytuje nas, hdyž smy něhdze w Čechach, kaž na přikład w Janskich Laznjach.

Redakciji sćeje wón prawidłownje měsačnik „Wuskeje rady Bratskeje jednoty“ z mjenom „Jednota Bratska“.

Do hód je nam pósłał tutón list: „Wáženy bratře redaktoro! Zhromadnje z hodownym postrowom sćejemy Wam přecha mnoho wuspěchow w redaktorskim džěle k spěchowanju ewangelskich Lužiskich Serbow.“

Kóždy króć, hdyž časopis „Pomhaj Bóh“ dóndže, rady wšo přečitam. To je za mnje wójmidlo z Wami we Lužicy.

Přeju Tebi wjele Božeho žohnowanja w džěle, kotrež Ty z lubosću wukonješ. Přeju Či tež žiwe Slowo serbskeho jazyka, z kotrymž husto na wšelakich městnach slůžiš! Wutrobne postrowy

Twój M. Hloušek ze žonu“

Što wěrja ludžo woprawdže?

(Pokročowanje z januarskeho čisla)

II. Kak so stare pohanske naložki pozdžišo christianizowachu a što móže sčěh toho być?

W Porchowje mějachmy raz „swětny“ pohřeb. Krótko do jeho započatka přińdžechu nošerjo rozbudženi ke mni a prašachu so: „Je tola z wašnjom, zo so kašć při wonnjenju z hale trójce znizi. Přistěji to tutomu zemřětemu, kotryž njebě tola w cyrkwi?“ Što dyrbjk k tomu jako farar prajić? Zniženje kašća nad prohom

domu, džensa nad prohom čělownje, je daloko rozšěrjene, ale po pochadze je to pohanske prohowe kuzło (Schwellenzauber). Dokelž pak njemóžachu so ludžo tež po tym, zo běchu so křesćenjo stali, toho wzdać, wukładowaše so podawk tak na hinaše wašnje, zo so praji: trójce zniženje rěka: „W mjenje Wótca a syna a Swjateho ducha“ a hižo bě stary pohanski naložk takrjec wukřěny! To nošerjam wujasnich a prajich, zo dyrbjk to tak činić, kaž to sami začuwaja.

Dokelž začuwachu woni wšitcy cyrkwinse abo snadž křesćansce, wzduchu so zniženja kašća a wosada chwaleše za džerženje nošerjow ze słowami: „Cyle prawje, to jemu tola woprawdže njepristeješe!“

III. Kak móže něšto nowe w cyrkwi skutkować

Ze strony wyšnosće, hač duchowneje abo swětněje, dyrbi so stajnje prašać: „Kak dóndže to hać ‚dele‘, štož my tu prikazujemy?“ Znajer čłowjeka budže so prašać: „Je moje postajenje psychologisce prawje zarjadowane?“

Hižo dlěši čas mamy w najwjace ewangelskich cyrkwjach tež žony jako fararki, nic jenož we wosadach z wjace duchownymi, ale tež we wsach abo městach, hdžež je jenož jedne farske město. Ludžo drje su so mjeztym na to zwučili, tež hdyž so najprjedy napřečo tomu słowo biblije „Žona ma w cyrkwi mjelčeć!“ citowaše.

Jako běše pak wěc hišće cyle nowa, bě na schadžowanje tež tajka fararka přijěla, a w přestawce so jeje prašachmy: „Ruku na wutrobu: kak Was Waša wosada přijimuje a kak wosebje mužoj?“

K tomu powědaše nam wona sčěhowace: Burej w jeje wosadze bě žona wumrěla, štož woznamjenješe za muža wulku stratu, dokelž bě to jara dobra žona. Tohodla so fararka njedžiwaše, zo bě bur jara zrudny. Wona čuješe so nučena, jeho po někotrych dnjach zaso wopytać a jeho znowa troštować. Jeje začuća běchu při tym kaž začuća maćerje, a wona njemóžeše ničo wuskutkować.

Na koncu bě jej dospołnje bjezwuspěšna rozmołwa přewjele, a wona wuwoła w swojim hněwje: „Hańbujće so! Wěsće Wy, što Wy sće? Wy njejsće scyła muž, Wy sće wjertawka!“

Hačrunjež budžemy zawěsće wšitcy dwělować na tym, hač bě to prawy ton, je tola sčěh tutych wótrých słowow jara zajimawy: Bur stany a cyle runje stej praji runjewon z blyščatymaj woćomaj: „Tak so mi spodobaće, knjeni fararka! Nětkole sće skónčnje jónu rěčala kaž muž!“

Widžimy z toho, zo njeje to za fararku lochke: 1900 lět dołho bě wosada zwučena, muža za dušepastyrja měć. To njemóže tak spěšnje so přestajić na žonu. To njeje ničo k wumjetowanju: Wulki filozof stawiznow a ludowědnik Wilhelm Heinrich Riehl liči cyrkwej z prawom k mocam wutrajnosće a nic pokroka abo samo rewolucije. To dyrbjeli sej spomjatkować: „Hdyž twoje słowo njemě hižo plaćić, na čim dyrbi wěra wotpoćować?“ dr. Rudolph

Filip Potter w Praze

W našim nowemberskim čisle rozprawjachmy wo wopyće generalneho sekretara Ekumeniskeje rady cyrkwjow w Ochranowje.

Wottam je Filip Potter pućował do Prahi, hdžež přednošowaše w zjawnej ekumeniskej zhromadźiznje w cyrkwi „Měrcin w muri“. Wón wuzběhny, zo je

nětko runje Centralny wuběrk Swětoweje rady cyrkwjow po 25 lětach (tehdym w Madžarskej) k druhemu razej w jednym socialistiskim kraju, w Němskej demokratiskej republice sejmował. Potter dopomni na biskopa Schönherrowe słowa, zo je njepolitiska křesćanska eksistenca, njepolitiska cyrkej, iluzija, a praji: „To je samsne stejišćo, kotrež mějeju w Swětowej radze cyrkwjow J. L. Hromadka wote wšeho spočatka semi!“

Dale wuwjedže, zo smy žiwi w chorym swěće. Jedin symptom chorosće su wojny. Wot časa zničenja Drježdžan a Hiroshimy je so na swěće 130 wojnow wjedło. A nětko so samo rěči – z ameriskeje strony – wo možnosći „wobmjezowaneje atomoweje wojny“!

Dale pokazowaše Potter na hlubinu mjez chudymi a bohatymi na swěće. Rěčeše tež wo njedowěrje jednoho druhemu napřečo, wo situaci čeknjencow a wo druhich zjawach chorosće swěta.

Na kóncu jeho wopyta w Praze přija jeho direktor wotrjada za cyrkwinske naležnosće při prezidiju knježerstwa ČSSR, dr. Karel Hruza. G. L.

Naše nowiny a časopisy před 100 lětami

Z Łahowa.

Hižo dawno a to ze wšelakich stron su tu naprašowali, hač so njebudže pola nas skoro zaso serbske dźiwadlo hrać. Kaž smy nětko nazhonili, da chce Zarěčanske serbske towarstwo mužace póstnicy, to je njedzelu 26. februara, nam zaso tajki zabawny wječor přihotować. Spomnjene towarstwo prócuje so tak wjele hač jenož móžno, swojim sobustawam přez přednoški atd. tež duchowny wužitk poskić. Smy tohodla přeswědčeni, zo nam přez dźiwadlo wěsće tež přistojnu zabawu přinjese. Wjěselimy pak so čím bóle, dokelž, kaž z wěstosću slyšimy, jena młoda knježna přeni kroc zjawnje na jewišću wustupi.

Serbske Nowiny. 18. 2. 1882

Za 1. wučerja do Klukša je k. Bruno Suster, dołal z wučerjom w Delnjej Hórcy, wuzwolony a wot wyšnosće wobkrućeny.

W kónc lěta 1881 je tež k. wučer Polak we Łupoji swój 25lětny zastojn. jubilej swjećił.

Wumrjeł je 2. jan. 1882 k. farar Krušwica w Dolhej Boršci 70 lět stary. Wón bě dobry wótčinc. Tak su nětko w pruskej Hornjej Łužicy bjez duchownych tele wosady: Parcowska, Lejnianska, Sprejčanska, Wochozka, Krjebjanska, Borščanska, a bórzy tež Klětnjanska, w hromadže 7 wosadow. Kajka nuza a hdže pomoc!

Jako w now. z. l. k. ryčerkubler Julius Lindner na Horje swój 25lětny jubilej jako předsyda ratarskeho towarstwa w Lejnje wobendže, při tym tež Serbstwo k swojemu prawu a k česći přińdže, hdyž tež su wjednicy tow. němcy. Dvě serbskej burskej knježnje běšej so jako družce wuhotowaloj a přepodašej tajkej při swjědźenskej hosćinje jubilaraj dar Serbow z towarstwa, na což so k. jubilar nučeny začu, za to w serbskej rěči so podzakować. Tež jedyn druhi němski knježk spyta so při tej skladnosći w serbskej rěči. Při balu měješe njedźiwajcy na wosebnych němskich knježich serbske słowo a serbske wašnje mócnu přewahu.

Lužica, Februar 1882

Něšto k přemyslowanju: Njepřitomny Bóh

We Łužicy (Starzeddel, wokř. Gubin) 1886 narodženy teologa Paul Tillich je w lécu 1961 při hóstnych čitanjach w Hamburgu – wón bě tehdym, za čas fašizma emigrowany, profesor w USA – wo „Njepřitomnosći Boha w našim času“ předował. Hdyž smy sprawni, dyrbymy přidać, zo so ze wšelakich přičin tak zda, jako by Bóh woprawdže njepřitomny był, nic jenož pola tak mjenowanych ateistow, ale runje pola tych, kotřiž twjerdža, zo do Boha wěrja. Snadž přemyslujemy jónu wo myslach Tillich:

„Smy žiwi w periodže, w kotrež je Bóh za nas njepřitomny Bóh.“ Što je přičina za to?

Tillich nalíči najprjedy zwučene přičiny za božu njepřitomnosć: naše spjećowanje, našu bjezdžaknosć, zo je nam wšo wšojedne, falowanje chutnosće pola nas, naše sprawne abo cyniske dwělowanje.

Ale poslednja plaćiwa wotmožwa na prašenje, čehodla je Boh njepřitomny, reka hinak: „Přičina njepřitomnosće božeje leži w Bohu samym. Je to skutk božeho ducha sameho, zo je Bóh našemu pohladnjenju wotsunjeny, nic jenož jednotliwym čłowjekam, ale cyłym časam ... Boži duch chowa Boha před našimi wočemi.“ Ale runje w tym, zo so Bóh před nami chowa, móže možnosć za rozsudny wobrot a z tym za nowy čas ležec:

„Hdyž nazhonimy Boha jako njepřitomneho, w e m y wo nim, dožiwimy jeho nic-při-nas-byće jako prozdy blak, kaž nastanje wón, hdyž je nas něchtó, kiž k nam słušeše, wopuścił, abo hdyž smy něšto zhubili, štož bě nam bliske ... A potom so njepřitomny snadž wróci a zaběra městno, kotrež jemu słuša, a přitomnosć Božeho Ducha njeh so zadobywa zaso do našeho wědomja, nas budži k spoznaću toho, štož my smy, nas rozbudži a přeměni.“

Tute nazhonjenje „njepřitomnosće Boha“ dyrbi džensa cyrkwi při jeje wozjewjenju a jednanju wědome być.

Konsekwency z tutych Tillichowych myslu su zawěsće wšelakore: Mi so zda, zo njesměli my husto tak samozrozumliwje wo Bohu rěć. Hakle takrjec tute „zadobowanje do našeho wědomja“, kotrež nas samych přeměnja, dawa nam prawo, wo nim rěć! Cyril Pjeh

Pomnik Martina Luthera před domom Rady města Wittenberga. Wón je stworjeny 1821 wot G. Schadowa.

POWĚŚĆE

Rozmowa wo jadrowej energii

16.–20. nowembra wotmě so w Rathen w Sakskej Świcy pastoralny koleg Ewangelsko-lutherskeje Sakskeje krajneje cyrkwyje k prašenjam jadroweje energije. Wobdźělnicy běchu dwaceći fararjow a wěriwych a šěsć přirodowědnikow z krajnych cyrkwjow. Jim stejachu jako referenca a partnerojo k rozmowje k dispoziciji: profesor dr. Klaus Fuchs (sobustaw Centralneho komiteja SED a Akademije wědomosćow) a wodźacy a wědomostni sobudźělaćerjo Centralneho instituta za jadrowe slědženje w Rossendorfje (prof. Brinkmann, dr. Roßbänder a dr. Herrmann).

Teologiski referat měješe propst Falcke z Erfurta.

We wobšěrnej diskusiji z referentami so z tym data možnosć wobšěrnej informacije postrowi a intensiwnje wužiwaše. Při tym so přeće k rozšěrjenju tajkich možnosćow informacije a rozmowow jasne wupraji.

Referenca podšmórnychu wuraznje, zo dale planowane měrniwe wužiwanje jadroweje energije sej doraznje žada znjemožnjenje atomarneje katastrofy a kroki k wotbrónjenju. Přez přinoški wot prof. Fuchsa a dr. Roßbändera bu na zastróżace wašnje jasne, kajke wuhroženje wot možneho a planowanego nałożowanja jadrowych bróni wuchadźa — wuhroženje, kotrež staja čłowjesku eksistencu a zmysl čłowjeskeho činjenja do prašenja.

Wobdźělnicy prašachu so za městnami a wukonami jadrowych milinarnjow w NDR, za skladowanjom, transportom a zdźělanjom radioaktiwneho materiala, kaž tež za možnymi sěchami za wobswět.

Wšitke prašenja so wěcownje, přeswědčiwje a hdžež bě to trjeba, jara hač do detailla wotmołwichu.

Runje tak zaběrachu so wobdźělnicy z prašenjom zamołwiteho žiwjenskeho stila a z tym, kak móžeja tajki zamołwity žiwjenski stil wosadnym wozjewjeć.

Z konferency cyrkwinskih wjednistwow

Při swojim najnowšim schadźowanju wosrjedź nowembra w Berlinje je konferenca Ewangelskich cyrkwinskih wjednistwow jako nowych sobustawow zastupjerja Ochranskeje unije bratrow, fararja Christiana Müllera, kotryž so poradźujo na posedženjach wobdźěla, a biskopa Ewangelskeje cyrkwyje w Berlin-Brandenburgu, dr. Gottfried Forcka postrowiła.

Wobšěrnje a dokładnje diskutowaše konferenca zakładne prašenja křesćanskeje měroweje služby pod wosebitym wobkedźbowanjom problematiki pacifizma. Z diskusiju chcedža při klawurnym schadźowanju w nalěcu 1982 pokročować.

W rozmowje ze sobustawami Zhromadneho zarjadowanja Ekumena wuradźowaše so wo hromadze zwjedženju ekumeniskich poradźowanskich gremijow Zwjazka, EKV a VELK w NDR kaž tež wo přichodnych strukturach ekumeniskeho dźěła w ewangelskich cyrkwjach w NDR. Na doporučenje Zhromadneho zarjadowanja Ekumena wobzamkny konferenca někotre wobzamknjenja k ekumeniskemu dźělu. Z Narodnej radu Cyrkwyje Jězu Chrysta w USA budže so dialog k prašenjam wotbrónjenja 18. do 24. apryla w NDR pokročować. Ze Šwicarskim Ewangelskim cyrkwinskim zwjazkom ma so program wuměnow

dalšej dvě lěće dale wjesć. Za pasionski čas 1982 (28. 2.–11. 4. 82) wobzamkny Konferenca nowu daricelsku akciju za Ekumeniski program k wojowanju přećiwo rasizmej. Zwolańe k tomu so w januarje 1982 wozjewi.

Wyši krajnocyrkwinski rada Fritz (Drježdźany) rozprawješe wo přním přitowanskim zetkanju za swětowu konferencu zastupjerjow nabožinow w Moskwje. Na přeprašenje patriarcha Pimjena wotměje so w nalěcu 1982 w předpolu druheho wosebiteho schadźowanja UNO wo wotbrónjenju w Moskwje konferenca na temu „Zastupjerjo nabožinow za wuchowanje swjateho dara žiwjenja před nuklearnej katastrofu“. Konferenca wobzamkny, wyšeho krajneho radu Fritza do mjezynarodneho přitowanskeho komiteja delegować.

Za sekretara Ekumeniskeje komisije powoła so za pjeć lět fararka Maria Herrbruck. Jako referent za cyrkwinske rozhłosowe a telewizijne dźěło za traće nadawka přirady za medije (kónc 1985) z nadawkami zamołwiteho redaktora powoła so Lutz Borgmann. ena

Potsdam: Nowy dom za najhórje škodzenych nastawa tuchwilu we wobłuku Oberlin-domu w Potsdamje-Babelsbergu. Wón zmjeje přijomne a rumne dwułożowe stwy z balkonom za někak 50 najhórje škodzenych. Rумы su za potreby škodzenych, na přikład za jězdjenje z wozykom wuhotowane. W domje budu tež fyzioterapeutiske lěkowanske možnosće.

Berlin: 23./24. nowembra schadźowaše so tu regionalna konferenca CFK w NDR. Wobdźěli so 150 sobudźělaćerjow a hosćo ze ZRN, Zapadneho Berlina, Pólskeje, ČSSR, Ruskeje prawoslawneje cyrkwyje a z Angole.

Jedyn referat dzeržeše farar Jan Laser z Rakec. Wón a tež jeho bratr z Karl-Marx-Stadta wuzwolištaj so do z 22 ludźi wobstejaceho regionalneho wuběrka, kotrehož předsyda je zaso prof. dr. Bernhardt (Berlin) a sekretar Carl Ordnung. ena

Warsawa: D. Jan Niewieczersal, prjedawši biskop Ewangelsko-reformowaneje cyrkwyje Pólskeje, je w starobje 67 lět we Warsawje zemřel. Wot 1961 do 1975 bě wón tež prezident Pólskeje ekumeni-

skeje rady. Wón je tute zastojnstwo z wulkej wotewrjenosću a tež tak wjedł, zo bu wone k službje za wujednanje a přečelstwo mjez Polakami a Němcami.

Dokelž bě wón jara bratrowsce zmysleny, ma wón wulki podźěl na džensa jara wuskich zwiskach mjez Zwjazkom ewangelskich cyrkwjow w NDR a cyrkwjemi, kotrež su w Pólskej ekumeniskej radže zjednočene. Je to 8 cyrkwjow — romsko-katolska njeje podla. ena

SERBSKE BOŽE SLUŽBY

Februar 1982

7. 2. — 3. njeđzela do póstneho časa
Budyšin-Michałska: 9.00 hodź. kemše (Albert)
Budestecy: 14.00 hodź. kemše (Wirth)
14. 2. — 2. njeđzela do póstneho časa
Bucecy: 8.30 hodź. kemše (G. Laser)
Huska: 10.00 hodź. kemše (Wirth)
Minakał: 8.30 hodź. kemše (Feustel)
Njeswačidło: 8.30 hodź. čitanske kemše (Grofa)
21. 2. — njeđzela do póstneho časa
Poršicy: 8.30 hodź. kemše z božim wotkazanjom (Wirth)
28. 2. — 1. njeđzela w póstnym času
Bart: 8.30 hodź. kemše (G. Laser)
Hodźij: 10.00 hodź. kemše z božim wotkazanjom (Wirth)
Hrodzišćo: 10.00 hodź. kemše (G. Laser)
7. 3. — 2. njeđzela w póstnym času
Budyšin-Michałska: 9.00 hodź. kemše (Albert)
Budestecy: 14.00 hodź. kemše z božim wotkazanjom (G. Laser)

Pomhaj Böh, časopis ewangelskich Serbow. — Wuchadźa jónkróc za měsac z licencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. — Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. — Hłowny zamołwity redaktor: Farar Cyril Pječ, 8400 Riesa 11, Windmühlenstraße 17, tel. 72 83. Ekspedycja: Farar G. Lazar, 8601 Bucecy (Hochkirch, Kirchweg 3). Přinoški a dary na konto Sorbsche evangelische Superintendentur Bautzen Sp. Bautzen 4962–30–110! — Ludowe nakładnistwo Domowina Budyšin. — Index-Nummer 32921 — Čisć: Nowa Doba. čisćernja Domowiny w Budyšinje (III-4-9-2402).